

ارزیابی فرآیندهای آموزشی یک اقدام نوظهور است

بازدید تیم ارزیابان کشوری از بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه

در قالب بسته‌های طرح تحول اجرا می‌شود می‌تواند به بهبود کیفیت آموزشی دانشگاه کمک کند. وی افزود: عملیات خودارزیابی در دانشگاه انجام شده و تیم ارزیابی بیرونی از امروز تا ۱۴ تیرماه از مراکز آموزشی درمانی بازدید خواهند داشت و پس از بررسی مستندات و انتقال تجربیات خود، گزارش این ارزیابی را به وزارت بهداشت اعلام می‌کنند. سپس دکتر میرزازاده، مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه به بیان روند اقدامات انجام شده در اجرای اعتباربخشی آموزشی بیمارستان‌ها پرداخت و گفت: پس از ابلاغ دستورالعمل

ارزیابان کشوری ۱۱ تا ۱۴ تیر ۹۶ از بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه بازدید و پس از بررسی مستندات و انتقال تجربیات خود، گزارش ارزیابی خود را به وزارت بهداشت اعلام کردند. با حضور رئیس دانشگاه، مراسم معارفه تیم بازدیدکننده و ارزیاب کشوری از بیمارستان‌های آموزشی و مسئولان بیمارستان‌ها صبح یکشنبه ۱۱ تیر ۹۶ در سالن اجلاس دانشگاه، برگزار شد. در این جلسه دکتر جلیلی، معاون آموزشی دانشگاه، با اشاره به استقبال دانشگاه از ارزیابی‌های بیرونی گفت: اعتباربخشی موسسه‌ای و بیمارستان‌های آموزشی که از سوی وزارت بهداشت

ارائه دهند و به همین دلیل مراجعه به بیمارستان‌های دانشگاه روند روبه رشدی داشته است.

دکتر جعفریان، انجام یک‌سوم پیوند عضو در کشور، افزایش تعداد عمل‌های جراحی و شلوغی همیشگی اورژانس بیمارستان‌های دانشگاه را نشان‌دهنده خدمات ویژه مراکز آموزشی و اعتماد مردم نسبت به این مراکز دانست و گفت: متوسط ضریب اشغال تخت کل دانشگاه ۸۹ درصد است که این شاخص در اغلب بیمارستان‌ها به بیش از ۹۰ درصد می‌رسد.

رئیس دانشگاه آموزش را مهمترین رکن بیمارستان‌های دانشگاه دانست افزود: باوجود اینکه بیمارستان‌ها با چالش‌های جدی مالی مواجه‌اند در این مدت تأکید داشتیم که نظام آموزشی نباید تحت تأثیر این مسائل قرار گیرد.

وی با اشاره به مزایای اعتباربخشی گفت: انجام همه امور به منابع مالی بستگی ندارد در بسیاری از مواقع باید نگاهمان به موضوعات تغییر کند درواقع اعتباربخشی موجب ایجاد این تغییر نگرش و اولویت پیدا کردن مسائل مهم می‌شود.

دکتر جعفریان با بیان اینکه دانشگاه ظرفیت بالایی از نظر نیروی انسانی، فعالیت‌ها و محتوای آموزشی دارد که مورد تأیید ارزیابان فدراسیون جهانی آموزش پزشکی (WFME) نیز قرار گرفته است افزود: چشم‌انداز دانشگاه این است که نه در سطح ملی بلکه در سطح منطقه و بین‌المللی مطرح شود هرچند که درحال حاضر در مقایسه با دانشگاه‌های بزرگ دنیا حرف‌های زیادی برای گفتن دارد.

اعتباربخشی آموزشی بیمارستان‌ها به دانشگاه در ۱۹ مرداد ۹۴، جلسات متعدد و کارگاهی به‌منظور آشنایی بیمارستان‌ها با استانداردهای اعتباربخشی تشکیل شد. سپس خودارزیابی توسط بیمارستان‌ها با تأکید بر رویکرد کمی و کیفی انجام و گزارش آن به دانشگاه علوم پزشکی ایران به‌عنوان مجری اعتباربخشی آموزشی در اسفند ۹۴ ارسال شد.

وی افزود: به‌منظور تحقق بهتر استانداردهای اعتباربخشی، در مرحله بعد برنامه عملیاتی بیمارستان‌ها تدوین شد تا با برنامه‌ریزی دقیق کمبودها برطرف شود.

در ادامه، دکتر پورنیک سرپرست تیم ارزیابی کشوری، به بیان نحوه بازدید از بیمارستان‌ها پرداخت و گفت: تیم ارزیابی به دنبال برجسته کردن نقاط ضعف و نقد عملکرد دانشگاه نیست بلکه این ارزیابی با هدف تبادل تجربیات و بهبود کیفیت فعالیت‌های آموزشی صورت می‌گیرد. وی دانشگاه علوم پزشکی تهران را از افتخارات ملی دانست و گفت: گزارش‌های خودارزیابی دانشگاه نشان می‌دهد که بسیار سخت‌گیرانه و با دقت خوبی انجام شده و ارتقا کیفیت آموزشی موردتوجه مسئولان دانشگاه قرار دارد.

سیس دکتر جعفریان رئیس دانشگاه، اعتباربخشی در سطح ملی و دانشگاهی را اقدام ارزشمندی دانست که بازخورد علمی و منطقی آن به ایجاد اصلاحات آموزشی کمک می‌کند و گفت: بیمارستان‌های آموزشی باید در کنار وظایف درمانی روزمره و بدون تعطیلی خود، قابلیت‌های بیشتری داشته و خدمات ویژه‌ای

از برخورد خوب و گرم مجموعه مدیران دانشگاه گفت: ارزیابی فرآیندهای آموزشی یک اقدام نوظهور است و همه اذعان داریم که اصلاً کار آسانی نیست، اما برخورد مناسب و سعه صدر مدیران دانشگاه باعث شد ما با کمترین مشکل و چالش این فرایند را سپری کنیم. وی با اشاره به اینکه بیمارستان‌های دانشگاه در بیشتر شاخص‌ها از میانگین بیمارستان‌های تیپ یک کشور شرایط بهتری دارند؛ گفت: همان‌طور که انتظار داشتیم همه بیمارستان‌های دانشگاه در حوزه آموزش شرایط مطلوبی دارند و نظام آموزشی در آن‌ها به‌خوبی شکل گرفته است؛ اما باید اشاره کنم بیمارستان‌های فارابی و ضیائی‌ان شرایط بسیار خوبی دارند که می‌توانند به‌عنوان الگوی کشوری مورد توجه ویژه قرار گیرند.

دکتر پورنیک با اشاره به اینکه عمده نقاط ضعف مشاهده‌شده در این ارزیابی، مختص دانشگاه علوم پزشکی تهران نیست و مربوط به کل سیستم آموزش پزشکی کشور است؛ گفت: در این ارزیابی مسائلی چون «نیاز به توجه بیشتر به معاون آموزشی بیمارستان»، «عدم آگاهی نسبت به مفاهیم اعتباربخشی توسط مدیران»، «ضعیف بودن ارتباط برای تبادل تجارب بین بیمارستان‌ها»، «ضعف در استفاده مناسب از کتابخانه و منابع اطلاعاتی»، «کم‌توجهی به آموزش گروه‌های پیراپزشکی و پرستاری»، «عدم مدیریت منابع مالی توسط معاون آموزشی»، «در حاشیه قرار گرفتن دفاتر E.D.O»، «لزوم توجه بیشتر به آموزش undergraduate»، «ضعیف بودن فرآیند تبادل اطلاعات

وی تصریح کرد: با وجود اینکه دانشگاه علوم پزشکی تهران از جایگاه قابل قبولی در کشور برخوردار است اما بی‌شک نقاط ضعفی هم دارد و برای اینکه در منطقه و عرصه بین‌الملل خوب عمل کند باید با اجرای معیارهای اعتباربخشی این نقایص را برطرف کند.

جلسه جمع‌بندی

نشست جمع‌بندی ارزیابی کشوری بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه با ارائه بازخوردهای گروه ارزیاب روز چهارشنبه، ۱۴ تیر ۹۶ با حضور رئیس و معاون آموزشی دانشگاه، مدیر E.D.C دانشگاه، جمعی از روسا و معاونان بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه و اعضای گروه ارزیاب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سالن شورای حوزه ریاست دانشگاه برگزار شد. در ابتدای این جلسه دکتر جلیلی، معاون آموزشی دانشگاه ضمن تشکر از گروه ارزیاب گفت: در طول چهار روز گذشته تیم ارزیاب با حضور در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه ضمن بررسی مستندات موجود به ارزیابی بیمارستان‌ها پرداختند و جلسه امروز به‌نوعی اختتامیه این بازدید است که اعضای محترم تیم ارزیابی به ارائه بازخوردهای خود از این بازدید خواهند پرداخت و ان‌شاءالله گزارشی از این ارزیابی به وزارت بهداشت ارائه خواهند داد.

ارائه بازخوردهای گروه ارزیاب

در ادامه نشست دکتر پورنیک، سرپرست تیم ارزیاب ضمن تشکر

بین گروه‌های آموزشی» و «نیاز به ارتقا مهارت‌های پرونده نویسی و مستندسازی» مورد توجه تیم ارزیاب قرار گرفت. در ادامه جلسه دکتر اعرابی، دکتر ابراهیمیان، دکتر زرگر، دکتر محسنی، دکتر اسلامی و دکتر شهید ثالث، اعضای تیم ارزیابی وزارت بهداشت، به ارائه بازخوردهای خود از ارزیابی بیمارستان‌های دانشگاه پرداختند که «داشتن چارت آموزشی اختصاصی و skill lab و پایون مجهز در بیمارستان امام خمینی (ره)»، «تشکیل اتاق فکر برای ارتقا آموزش و استفاده از نرم‌افزارهای مناسب در بیمارستان شریعتی»، «حمایت مدیر ارشد و بودجه آموزشی مناسب در بیمارستان سینا»، «سیاست‌های تشویقی مناسب در بیمارستان مرکز طبی»، «برنامه توانمندسازی استادان، استفاده از ابزارهای نوین و دسترسی مطلوب فراگیران به استادان در مرکز قلب تهران»، «استفاده از تجربیات دستیاران برتر سابق و مشاوره آنلاین با بیمارستان‌های کشورهای منطقه در بیمارستان فارابی»، «تعامل سازنده اعضای هیئت‌علمی و دخیل شدن intern ها و extern ها در فرآیندهای درمانی در بیمارستان آرش»، «حضور فعال اساتید در درمانگاه و ساماندهی واحد توسعه تحقیقات بالینی در بیمارستان رازی»، «رضایت بالای فراگیران در امر آموزش و پاسخگویی مناسب استادان به فراگیران در بیمارستان بهرامی»، «بانک فعال ایده‌های پژوهشی و جدا شدن درمانگاه آموزشی از درمانی به‌منظور کم کردن بار

درمانی بخش آموزشی در بیمارستان ضیائیان» از مهم‌ترین نقاط قوت اشاره شده توسط گروه ارزیاب بود.

در ادامه دکتر میرزاده مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه ضمن تشکر از اعضای تیم ارزیابی گفت: علیرغم همه چالش‌هایی که فرآیند اعتباربخشی ممکن است داشته باشد؛ ما از اعتباربخشی در هر شرایطی استقبال می‌کنیم.

وی افزود: ما این فرآیند را در راستای «تضمین کیفیت مستمر» ادامه خواهیم داد؛ از بازخوردهای ارائه شده توسط تیم ارزیابی هم تشکر می‌کنیم و قطعاً در جلساتی که برگزار خواهیم کرد، همه این موارد مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

دکتر میرزاده در خاتمه با بیان اینکه به‌شخصه طرفدار ارزیابی کیفی هستیم؛ گفت: اعتقاد دارم که کمی کردن ارزیابی تا حد زیادی ارزش این فرآیند را پایین خواهد آورد؛ باین حال پذیرای همه نظرات دوستان ارزیاب هستیم و اگر پاسخی داشته باشیم در محیط آکادمیک ارائه خواهیم کرد.

جمع‌بندی رئیس دانشگاه

در پایان این جلسه دکتر جعفریان، رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران ضمن قدردانی از اعضای تیم ارزیاب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: همان‌طور که در بازخوردهای دوستان شنیدیم، بعضی از مسائل و مشکلات □ نظیر کمبود فضای فیزیکی، اشکال در مستندسازی و ... مختص دانشگاه علوم پزشکی تهران نیست و جنبه کشوری دارد و یکی از انتظارات ما از تیم ارزیاب این است که در گزارشی که از این بازدیدها به وزارت ارائه خواهد شد این مسائل به شکلی ویژه و جریان ساز مطرح شود.

وی با تأکید بر ویژه بودن بعضی بیمارستان‌های دانشگاه در سطح کشور گفت: کمبود فضای فیزیکی در همه بیمارستان‌های دانشگاه وجود دارد و همین مسئله ممکن است روی بعضی فرآیندهای آموزشی تأثیر داشته باشد ولی باید بپذیریم که با ساختار فعلی □ حداقل در زمان کوتاهی □ نمی‌توان این مشکلات را برطرف کرد. رئیس دانشگاه با بیان ویژگی‌های شاخص برخی بیمارستان‌های دانشگاه گفت: به‌طور مثال چارت آموزشی مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره) حاصل یک کار یک و نیم ساله است، یا جایگاه مناسب بیمارستان ضیائیان در ارزیابی‌ها، حاصل انگیزه بالا و تلاش فوق‌العاده تیم مدیریتی و اعضای هیئت‌علمی این بیمارستان

متفاوت است و این تفاوت باید در ارزیابی‌ها مورد توجه قرار گیرد. دکتر جعفریان در پایان سخنان خود با تأکید بر اهمیت ارزیابی کیفی فرایندها گفت: باید توجه داشته باشیم که معیارها در ارزیابی باید واقع‌بینانه و منطقی مدون شود؛ همچنین باید شرایط دانشگاه‌ها و بیمارستان‌های مختلف در این شاخص‌ها لحاظ شود و می‌توان از تجربیات و چالش‌های ارزیابی فرآیندهای درمانی برای ارزیابی فرآیندهای آموزشی که یک اقدام نوپا است استفاده شود. ▲

است و یا امکانات و منابع مالی مناسب، نقش بسزایی در شرایط مناسب بیمارستان فارابی دارد و اصولاً باید این زمینه‌ها در بررسی وضعیت بیمارستان‌ها مورد توجه قرار گیرد. وی در بخش دیگری از سخنان خود با توجه به تفاوت شرایط و مأموریت‌های بیمارستان‌های دانشگاه، گفت: بیمارستان‌های ضیائیان، شریعتی و امام خمینی (ره)، هر سه بیمارستان‌های جنرال دانشگاه هستند؛ اما نکته‌ای که حائز اهمیت است این است که شرایط و مأموریت‌های هر کدام از این بیمارستان‌ها

